

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

16 – 22 Ocak 2025

Sosyal Sigortalar Kanunu Resmi Gazete'de

Genel Sağlık Sigortası'na ilişkin düzenlemeleri de içeren kanun yürürlüğe girdi.

Kanunla, Sosyal Sigortalar Kanunu'nda değişiklik yapılıyor. Buna göre, emeklilik haklarının sağlanmasında sigortacılık ilkelerinin dikkate alınması ve sigortalılar arasında norm ve standart birliği sağlanarak Ekim 2008'den önce sigortalı olan engelliler için vergi indirim belgesi esas alınarak yürütülen emeklilik işlemleri, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında çalışma gücü kaybına göre belirlenecek ve tüm uygulama Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından yürütülecek.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda, Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na "Bilgi toplama, işleme ve paylaşma yetkisi" başlıklı yeni madde eklenecek. Buna göre de sağlık hizmeti almak üzere, kamu veya özel sağlık kuruluşlarıyla sağlık mesleği mensuplarına müracaat edenlerin, sağlık hizmetinin gereği olarak vermek zorunda oldukları veya kendilerine verilen hizmete ilişkin kişisel verileri işlenebilecek.

Sağlık hizmetinin verilmesi, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerin hesaplanması amacıyla Sağlık Bakanlığı, elde edilen verileri alarak işleyebilecek. Bu veriler, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda öngörülen şartlar dışında aktarılamayacak.

Toplanan ve işlenen kişisel verilere, ilgili kişilerin kendilerinin veya yetki verdikleri üçüncü kişilerin erişimlerini sağlayacak bir sistem kurulacak. Kurulan sistemlerin güvenliği ve güvenilirliği ile ilgili standartlar, Kişisel Verileri Koruma Kurulunun belirlediği ilkelere uygun olarak Bakanlıkça belirlenecek. Bakanlık, ilgili mevzuat uyarınca elde edilen kişisel sağlık verilerinin güvenliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri alacak. Bu amaçla, sistemde kayıtlı bilgilerin hangi görevli tarafından ne amaçla kullanıldığının denetlenmesine imkan tanıyan bir güvenlik sistemi oluşturulacak.

Sağlık personeli istihdam eden kamu kurum ve kuruluşlarıyla özel hukuk tüzel kişileri ve gerçek kişiler, istihdam ettiği personeli ve personel hareketlerini Bakanlığa bildirmekle yükümlü olacak.

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

Kişisel sağlık verilerinin işlenmesi, güvenliği ile ilgili hususlar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenecek.

Kamu İhale Kanunu'ndaki değişiklikle, Genel Sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler için gerekli görülen, yurt içinden sağlanması mümkün olmayan beşeri tıbbi ürünler, Sağlık Bakanlığı onayı ile SGK tarafından yurt dışından temin edilerek hastalara ulaştırılacak.²

ÖTV muafiyetli engelli araç şartları belli oldu

Engellilerin ÖTV muafiyeti ile alacağı araçları elde tutma süreleri beş yıldan 10 yıla çıkarıldı.

Engellilerin ÖTV muafiyetiyle satın alabileceği otomobillerle ilgili yeni düzenleme Cumhurbaşkanlığı Kararı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Karar kapsamında engelli araçlarına uygulanan ÖTV istisnası için yüzde 40 yerlilik şartı getirildi.

Bu istisna kapsamında alınan araçlar için elde tutma süresi de 5 yıldan 10 yıla çıkarıldı.

Yüzde 90 ve üzerinde engeli bulunan vatandaşlar ÖTV muafiyetinden yararlanabiliyor.

Engelli kişi 18 yaşının altında veya araç kullanamayacak durumda ise aile bireylerine bu aracı kullanma hakkına sahip oluyor. Ayrıca yine bu kişiler, aracın satın alım işlemlerini yapıyor.

2024 yılında 1 milyon 561 bin TL olan ÖTV muafiyetli üst limiti, 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren yüzde 43,93 artışla 2 milyon 247 bin 114 TL olarak belirlenmişti.

Ayrıntılar GİB'den öğrenilecek

İstisnadan yararlanıp yararlanılmadığı Gelir İdaresi Başkanlığı internet adresinde yer alan "İnternet Vergi Dairesi-Sorgulamalar-Engellilik İstisnası Bilgileri" bölümünden öğrenilebilecek.

Yerli katkı oranının tespitinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayımlanan güncel motorlu araçlar yerli katkı oranı beyanları esas alınacak. Motorlu araç ticareti yapan tarafından beyan edilen yerli katkı oranının yüzde 40'ın altında olduğunun tespiti halinde zarara uğratılan vergi, cezası ve gecikme faiziyle birlikte, malul veya engellinin sorumlu tutulduğu durumlar hariç, motorlu araç ticareti yapanlardan alınacak.

İstisna kapsamında alınan araçların ilk iktisap tarihinden itibaren 5 yıl geçtikten sonra satılması veya devrinde herhangi bir değişiklik yapılmadı. Ancak, ilk iktisabı yapılan taşıtın 5 yıl geçtikten sonra satışı

² Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Resmi Gazete, Sayı: 32783, 15 Ocak 2025. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250115-1.htm>

veya devri, taşıtın ilk iktisap tarihinden 10 yıl geçmedikçe malul ve engelliye istisnadan tekrar yararlanma hakkı sağlamayacak.³

2025 Yılı Yatırım Programı Resmi Gazete'de yayımlandı

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın imzasını taşıyan 2025 Yılı Yatırım Programı'nda yer alan 14 bin 238 projeye yaklaşık 1 trilyon 444,4 milyar lira ödenek tahsis edildi. Yatırımdan en yüksek payı ulaştırma ve haberleşme ile eğitim aldı. Sağlık sektörünün 2025 yılı yatırımlarından aldığı pay yüzde 9,6 olarak gerçekleşti.

2025 Yılı Yatırım Programı'nın Kabulü ve Uygulanmasına Dair Cumhurbaşkanı Kararı Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlandı.

Yatırım Programında, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri (KİT), özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşlar ve sosyal güvenlik kuruluşlarının projeleri yer aldı. Mahalli idarelerin ise yalnızca dış kredi ile finanse edilen projelerine programda yer verildi.

2025 Yılı Yatırım Programı hazırlıklarında 12. Kalkınma Planında yer alan temel politikalar ve hedefler ile 2025-2027 dönemi Orta Vadeli Programda yer alan politika, öncelik ve bütçe büyüklükleri dikkate alındı.

Yatırım Programındaki projelerin belirlenmesinde azami oranda seçici olunarak, 12. Kalkınma Planında öngörülen projeler, deprem riski nedeniyle başlanması zaruret arz eden projeler ile toplumsal ve ekonomik etkisi güçlü olup ivedilikle ekonomiye kazandırılması gereken projeler önceliklendirildi.

Programda yer alan projelere 1 trilyon 444,4 milyar lira ödenek

2025 yılı Yatırım Programında kamu kurumları tarafından yürütülecek projelerin toplam tutarı yaklaşık 10.599,5 milyar lira olup, söz konusu projelere tahsis edilen toplam ödenek miktarı 1 trilyon 444,4 milyar lira oldu.

Program kapsamında 2025 yılında 3 bin 783'ü ana proje olmak üzere, toplam 14 bin 238 proje yürütülmesi öngörülüyor.

³ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Özel Tüketim Vergisi (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 14), Resmi Gazete, Sayı: 32783, 15 Ocak 2025.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250115-8.htm>

2024 yılında 5 bin 296 proje tamamlanırken, 2025 Yılı Yatırım Programına 5 bin 61 yeni proje dahil edildi. Bu projelerin 1364'ü çok yıllık, 3 bin 697'si ise bir yıl içerisinde tamamlanacak olan projeler olarak belirlendi.

2025 yılında Yatırım Programı kapsamında öngörülen 1 trilyon 444,4 milyar liralık yatırımın yüzde 70,7'sinin merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kuruluşlar, yüzde 28,1'inin KİT ve özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar, yüzde 1,2'sinin ise döner sermayeli kuruluşlar ve sosyal güvenlik kuruluşları tarafından gerçekleştirilmesi programlandı.

2025 Yılı Yatırım Programında deprem tedbirlerine yönelik olarak toplam 511 milyar lira tutarında projeye yer verildi. Bu projeler kapsamındaki 2025 yılı ödeneklerinin yaklaşık yüzde 42'si sağlık sektörüne, yüzde 16,7'si konut sektörüne, yüzde 13,2'si ulaştırma-haberleşme sektörüne ayrıldı. Ayrıca deprem projelerine ayrılan söz konusu ödeneklerin yanı sıra bütçede cari transferler altında yürütülen yatırım nitelikli harcamalar ile cari nitelikli diğer harcamalar dikkate alındığında deprem tedbirlerine yönelik olarak merkezi yönetim bütçesinden tahsis edilen toplam ödenek tutarı 584 milyar liraya ulaşıyor.

Sağlık yatırımlarına ayrılan ödenek 121,1 milyar lira

Sağlık sektörünün 2025 yılı yatırımlarından aldığı pay yüzde 9,6 olarak gerçekleşti. Fiziki altyapıda, hizmete erişimde ve hizmet kalitesinde sağlanan ilerlemenin daha da geliştirilmesi ve bölgesel farklılıkların azaltılması amacıyla Sağlık Bakanlığına yüzde 46,5 artışla tahsis edilen 121,1 milyar lira ile 2025 yılında 16.715 yatak ve 365 ünite hizmete alınacak. 2025 yılında merkezi yönetim bütçesi kapsamında 18 bin 450 yatak kapasiteli 16 şehir hastanesinin yapımına devam edilecek olup, bu hastanelerden 5 bin 450 yatak kapasiteli 5 hastane projesi tamamlanacak.

Yatırımcı ve girişimcilere daha fazla yatırım yeri oluşturmak, üretim ve istihdamı artırmak amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına imalat sanayii sektöründe yüzde 52,9 artışla 23,3 milyar lira ödenek tahsis edildi. Bu kapsamda, organize sanayi bölgesi projeleri için yüzde 101,5 artışla 10,8 milyar lira, küçük sanayi sitesi projeleri için ise yüzde 195,3 artışla 6,5 milyar lira ödenek sağlandı.⁴

Etil alkolde depo için bakanlık izni şartı

Resmi Gazete'de yayımlanan düzenlemeye göre, etil alkol ve metanol üretici-ihracatçılarının depo açmaları bakanlık iznine tabi olacak.

Etil alkol ve metanol üretim ve dağıtım yetkisini haiz firmalar ile dağıtım yetkisini haiz ithalatçı firmaların ara depolama yapmak üzere depo açmaları, Tarım ve Orman Bakanlığı iznine tabi olacak.

⁴ 2025 Yılı Yatırım Programının Kabulü ve Uygulanmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 9409), Resmi Gazete, Sayı: 32783, 15 Ocak 2025. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250115M1-1.pdf>

Resmi Gazete'de yayımlanan konuya ilişkin tebliğe göre, etil alkol üreticisi ve ithalatçısı firmalar yurt içinde sadece denatüre edilmiş ambalajlı, kaplı veya dökme etil alkol deposu, metanol ithalatçısı firmalar ise yurt içinde ambalajlı, kaplı veya dökme metanol deposu açabilecek.

Etil alkol ve metanol depoları aynı adreste birlikte açılmayacak. Dökme etil alkol ve metanol depolarında hiçbir şekilde ambalajlama ve kaplara dolum yapılamayacak. Depolar birden fazla firma tarafından ortak kullanılmayacak. Depoların kapatılması ve devri bakanlık iznine tabi olacak.

Tebliğe eklenen geçici maddeyle, daha önce alınan izinler kapsamında yetkili alkol dağıtım firmaları tarafından kullanılan alkol depolarına, 6 ay içinde yeni düzenleme hükümlerine uyum sağlama zorunluluğu getirildi. Bu süre içinde tebliğ hükümlerine uyumlu hale getirilmeyen alkol depolarının depo açma izinleri iptal edilmiş sayılacak.⁵

Kamu bankalarında 'yerli kart' önceliği

Resmi Gazete'de yayımlanan genelgeye göre bununla birlikte kamu sermayeli bankalarca verilecek ya da yenilenecek banka kartı, ön ödemeli kart ve kredi kartları bakımından, kişiler tarafından aksi talep edilmedikçe Türkiye'de yerleşik ve faaliyet iznini haiz kartlı sistem kuruluşlarının altyapılarının kullanılmasına öncelik tanınacak.

"Türkiye'de Yerleşik ve Faaliyet İznini Haiz Kartlı Sistem Kuruluşlarınca Çıkarılan Kartların Kullanımı ile İlgili 2025/1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi" Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre ülke kaynaklarının milli ekonomi içerisinde kalması, ekonomik risklerin asgariye indirilmesi ve ekonomik güvenliğin idamesi bakımından "Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu" uyarınca Türkiye'de yerleşik ve faaliyet iznini haiz kartlı sistem kuruluşları tarafından verilen yetkiye istinaden kart çıkaran kuruluşlarca çıkarılan kartların kullanımı önem arz ediyor.

Bu kapsamda kamu idareleri ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kamu kurum ve kuruluşları ile il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, KİT'ler ve bunların doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler, özelleştirme kapsam ve programına alınmış hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan özel hukuk hükümlerine tabi kuruluşlar, fonlar, döner sermayeler ve diğer kamu kurum ve kuruluşları uygulama dahilinde olacak.

Emekli aylıkları, kredi ödemeleri yerli kartla ödenecek

Bu çerçevede, söz konusu kuruluşların personeline yapacakları özlük ödemeleri, emekli aylıkları, avans suretiyle kartlara yapılan ön ödemeler, sosyal yardım ödemeleri, öğrencilere yapılacak burs ve kredi ödemeleri, çiftçi, esnaf ve benzeri meslek gruplarına yapılacak destek ve teşvik ödemeleri, toplu

⁵ Tarım ve Orman Bakanlığından: Etil Alkol ve Metanol Üreticisi ve İthalatçısı Firmaların Yurt İçinde Depo Açmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2024/25), Resmi Gazete, Sayı: 32784, 16 Ocak 2025. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250116-6.htm>

taşıma, yemek, kimlik ve öğrenci kartları gibi kartlara yapılan ödemeler ile banka protokollerine konu olan ve hak sahiplerine yapılan diğer ödemelerde banka protokollerinin ilk kez yapılması veya yenilenmesinde ödemenin yapılacağı gerçek veya tüzel kişiye verilecek ya da yenilenecek banka kartı ve buna bağlı olarak verilebilecek ya da yenilenebilecek kredi kartı ile ön ödemeli kartlarda, kullanıcı tarafından aksi talep edilmedikçe Türkiye'de yerleşik ve faaliyet iznini haiz kartlı sistem kuruluşlarınca çıkarılan kartların kullanılması esas olacak.

Talep edilmesi durumunda diğer kartlar verilecek

Bununla birlikte kamu sermayeli bankalarca verilecek ya da yenilenecek banka kartı, ön ödemeli kart ve kredi kartları bakımından (kamu ödemelerine ilişkin olmasa dahi), kişiler tarafından aksi talep edilmedikçe Türkiye'de yerleşik ve faaliyet iznini haiz kartlı sistem kuruluşlarının altyapılarının kullanılmasına öncelik tanınacak.⁶

Esnafa yüzde 50 faiz indirimli kredi

Esnaf ve sanatkârlara Halkbank aracılığıyla 2025-2027 döneminde yüzde 50 faiz indirimli kredi sağlanacak.

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararına göre, geleneksel el sanatlarıyla iştigal eden esnaf ve sanatkârlar, ustalık belgesiyle ilgili meslek kolunda son bir yıl içinde kendi adına işletme kuran girişimci esnaf ve sanatkârlar ile KOSGEB İleri Girişimci Destek Programı'nı bitiren 35 yaşını tamamlamış girişimci esnaf ve sanatkârlara da aynı dönemde faizsiz kredi sağlanacak.

Karar kapsamında, girişimcilik eğitim desteği ile uzun süreli danışmanlık ve mentorluk hizmetlerini sağlayan kuruluşların teknik destek programlarına katılan esnaf ve sanatkârlar da yüzde 60 oranında faiz indirimli kredi kullanabilecekler. Bu grupların dışında kalan esnaf ve sanatkârların kredilerinde ise yüzde 50 oranında faiz indirimi sağlanacak.

Bu kapsamda yapılan Hazine faiz desteği ödemeleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın ilgili yıl bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanacak.⁷

⁶ Türkiye'de Yerleşik ve Faaliyet İznini Haiz Kartlı Sistem Kuruluşlarınca Çıkarılan Kartların Kullanımı ile İlgili 2025/1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, Resmi Gazete, Sayı:32784, 16 Ocak 2025.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250116-5.pdf>

⁷ Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Esnaf ve Sanatkârlara Hazine Faiz Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 9436), Resmi Gazete, Sayı:32785, 17 Ocak 2025.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250117-15.pdf>

TCMB'den yeni KKM kararı: 6 ve 12 ay vadeli hesap açma ve yenileme işlemleri sona erdi

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), döviz ve altın dönüşümlü Kur Korumalı Mevduat (KKM) ve katılma hesaplarında 6 ve 12 ay vadeli hesap açma ve yenileme işlemlerine son verdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) 6 ve 12 ay vadeli Kur Korumalı Mevduat ve Katılım Hesabı (KKM) açma ve yenileme işlemlerinin sonlandırılmasına karar verdi.

TCMB'nin internet sitesinde Kur Korumalı Mevduat hesaplarına ilişkin basın duyurusu yayımlandı.

Kur Korumalı Mevduat hesaplarından çıkış stratejisi kapsamında açılış ve yenileme işlemlerinde vade sürelerinin kısıtlandığı belirtilen duyuruda "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, döviz ve altın dönüşümlü kur korumalı mevduat ve katılma hesaplarında 6 ve 12 ay vadeli hesap açma ve yenileme işlemlerinin 20 Ocak 2025 tarihi itibarıyla sonlandırılmasına karar vermiştir. Kamuoyunun bilgisine sunulur" ifadeleri kullanıldı.⁸

Elektrik piyasasında yeni düzenlemeler

Elektrik piyasasında müstakil depolama lisansı için sermaye yeterliliği ve teminat kriteri yeniden düzenlendi.

Elektrik piyasasında tedarik veya toplayıcı lisansı sahibi tüzel kişilerin, müstakil elektrik depolama tesisi kurmak istemeleri halinde sermaye yeterliliği ile teminat kriterlerinde düzenleme yapıldı.

Resmi Gazete'de yayımlanan ve elektrik piyasası lisans yönetmeliğinde değişiklikler yapan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) yönetmeliğine göre, tedarik veya toplayıcı lisansı sahipleri, müstakil depolama tesisi için lisans başvurularında; EPDK tarafından tedarik veya toplayıcı lisansları için belirlenen asgari sermaye tutarlarına, müstakil elektrik depolama tesisi için EPDK tarafından öngörülen toplam yatırım tutarının %20'nin eklenmesi ile birlikte belirlenen tutarda sermaye yeterliliğinin sağlandığına ilişkin bilgi veya belgeler ile müstakil elektrik depolama tesisi kapasitesi bazında EPDK kararı ile belirlenen oranlara karşılık gelen tutarda teminatı sunmaları zorunlu olacak.

Tedarik veya toplayıcı lisansına dercedilen müstakil elektrik depolama tesisleri için EPDK'ya sunulan teminat, söz konusu depolama tesislerinin mücbir sebep halleri ile lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında lisansta belirlenen süre içerisinde kurulamaması halinde, irat kaydedilecek.

⁸ TCMB, Kur Korumalı Mevduat Hesaplarına İlişkin Basın Duyurusu (2025-04), 20 Ocak 2025.

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Duyurular/Basin/2025/DUY2025-04>

Yükümlülükleri yerine getirmek için 3 ay süre

Yönetmeliğe eklenen geçici maddeyle, tedarik lisansı kapsamında müstakil elektrik depolama tesisi için EPDK tarafından başvurusu uygun bulunan ya da tedarik lisansına müstakil elektrik depolama tesisi dercedilmiş olan lisans sahibi tüzel kişilerin; 3 ay içinde müstakil elektrik depolama tesislerine ilişkin sermaye ve teminat yükümlülüklerini yerine getirilmesi zorunlu tutuldu.

Bu süre içinde söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde; lisanslarına dercedilen müstakil elektrik depolama tesisi veya tesisleri lisanstan terkin edilecek, EPDK'ya yapılmış veya uygun bulma kararı alınmış olan başvurular ise yapılmamış sayılacak.⁹

⁹ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan: Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32789, 21 Ocak 2025.

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/01/20250121-4.htm>